

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

MEDICATIE IN WOONZORGCENTRA

Beleidsrapport 2025

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Karine Moykens
Secretaris-generaal
Departement Zorg
Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel
www.departementzorg.be

Samenstelling

Departement Zorg
Zorginspectie

Productcoördinatie en vormgeving

Afdeling Communicatie en IT - Team Communicatie

Depotnummer

D/2025/3241/361

Uitgave

Oktober 2025

WOORD VAN DANK

Zorginspectie wenst de woonzorgcentra te bedanken om inzage te geven in hun medicatiebeleid.

INHOUD

1	SITUERING	4
1.1	Medicatiebeleid	4
1.2	Inspecties medicatiebeleid - Zorginspectie	4
1.2.1	Type inspecties	4
1.2.2	Methodiek	4
1.2.3	Individuele inspectieverslagen	5
1.2.4	Beleidsrapport	5
2	DEEL 1 – KLACHTENBEOORDELING MEDICATIE	6
3	DEEL 2 – VASTSTELLINGEN ALGEMENE OPVOLGINSPECTIES	7
3.1	Bijzonderheden met betrekking tot het toedienen van de medicatie	7
3.1.1	Informatie aanwezig	7
3.1.2	Informatie consulteerbaar	7
3.2	Klaargezette medicatie is identificeerbaar	8
3.3	Vervaldatum geneesmiddelen opvolgen	8
3.4	Openingsdatum geneesmiddelen opvolgen	9
3.5	Medicatiepletter	9
3.6	Temperatuur koelkast	10
3.6.1	Schriftelijke afspraken m.b.t. temperatuur koelkast	10
3.6.2	Opvolging temperatuur koelkast	10
3.7	Veilig bewaren van medicatie	11
3.8	Medicatie indien nodig	11
3.9	Registratie klaarzetten medicatie	12
3.10	Registratie toedienen medicatie	13
3.11	Registratie toedienen insuline	13
3.12	Klaargezette medicatie stemt overeen met de medicatiefiche	14
4	BESLUIT DEEL 1 EN 2	16
5	DEEL 3 – TRENDS OVER DE MEDICATIERAPPORTEN 2022, 2023, 2024 EN 2025	17
5.1	Klachtenbeoordeling medicatie	17
5.2	Vaststellingen algemene opvolginspecties	17
5.2.1	Voorzieningsniveau	17
5.2.2	Dossierniveau	20
6	SLOTBEDENKINGEN EN AANBEVELINGEN	23

1 SITUERING

1.1 MEDICATIEBELEID

In een woonzorgcentrum nemen bewoners vaak meerdere geneesmiddelen gedurende een lange periode, waarbij de bewoner het hele medicatieproces (aankoop, bewaring, verdeling ...) in de meeste situaties toevertrouwt aan het woonzorgcentrum.

Van woonzorgcentra wordt verwacht dat ze een medicatiebeleid uitwerken. De uiteindelijke doelstelling is dat de juiste medicatie bij de juiste bewoner op het juiste tijdstip in de juiste hoeveelheid en op de juiste wijze terechtkomt.

Bij alle medicatieprocessen zijn er risico's aanwezig die gevoelig zijn voor fouten met soms ernstige schade tot gevolg. Ieder woonzorgcentrum en medewerker moet hier met de nodige voorzichtigheid mee omgaan.

1.2 INSPECTIES MEDICATIEBELEID - ZORGINSPECTIE

1.2.1 Type inspecties

1.2.1.1 Algemene opvolginspecties

Het medicatiebeleid van een woonzorgcentrum wordt altijd bevraagd bij een algemene opvolginspectie. Deze inspecties hebben een cyclus van vier jaar. Worden er inbreuken vastgesteld waarvan Woonzorg of Zorginspectie inschat dat die sneller opgevolgd moeten worden via inspectie, dan wordt er een inspectie "opvolging risico en inbreuken" georganiseerd. Tijdens die inspecties worden de inbreuken van de vorige inspectie geïnspecteerd, uitgebreid met de modules personeel en continuïteit. Ook medicatie kan dan een onderdeel zijn van de inspectie indien er in voorgaande inspecties inbreuken gescoord werden op dit onderdeel.

1.2.1.2 Klachtinspecties

De Woonzorglijn is de klachtendienst van de Vlaamse overheid voor ouderenzorgvoorzieningen. De Woonzorglijn schakelt Zorginspectie in als er ingeschat wordt dat de klacht best ter plaatse onderzocht wordt. Als er klachtelementen zijn die betrekking hebben op medicatie dan worden die ook onderzocht tijdens de inspectie.

1.2.2 Methodiek

Zorginspectie voert quasi al deze inspecties onaangekondigd uit om zo de woonzorgcentra een spiegel te kunnen voorhouden van de realiteit op de dag van de inspectie: wat loopt goed, wat kon beter. De keuze om onaangekondigd te inspecteren, benadrukt dat het geïnspecteerde woonzorgcentrum zodanig georganiseerd moet zijn dat o.a. medicatieprocessen altijd veilig verlopen.

Elke inspectie is een momentopname en beoordelingen zijn gebaseerd op wat er tijdens de inspectie vastgesteld wordt door middel van verschillende bronnen: observaties tijdens de rondgang in het woonzorgcentrum, inzage in documenten, bevraging van medewerkers en verantwoordelijken, bewoners.

Op basis van de bevragingen wordt zowel het systeem als de uitvoering in de praktijk geïnspecteerd. Systeemelementen worden op voorzienings- of afdelingsniveau beoordeeld. Praktijkelementen worden via de woonzorgleefplannen nagegaan.

Zorginspectie kiest ervoor om het medicatiebeleid zo praktijkgericht mogelijk te inspecteren. Zo wordt voor een steekproef van woonzorgleefplannen nagegaan of de klaargezette medicatie overeenstemt met de medicatiefiche, of het klaarzetten en het toedienen van medicatie geregistreerd wordt, enz. Ook wordt nagegaan of medicatie identificeerbaar is, hoe vervaldata worden opgevolgd, enz. De inspecteur let er ook op dat er geen gevaarlijke producten zoals medicatie, wondzorgproducten ... binnen het bereik staan van bewoners (met verwardheid). Bij een steekproef van de medicatiefiches selecteert de inspecteur in principe minimum drie woonzorgleefplannen/medicatiefiches.

Zodra Zorginspectie één afwijking vaststelt, wordt een inbreuk gescoord. Deze wijze van beoordeling is streng en tegelijk stemt dit overeen met het uitgangsprincipe dat de juiste medicatie bij de juiste bewoner op het juiste tijdstip in de juiste hoeveelheid en op de juiste wijze terechtkomt. In het verslag worden de aantallen (gecontroleerd / in orde / niet in orde) weergegeven, wat een genuanceerder beeld kan geven. Het valt voor dat er tijdens een algemene opvolginspectie één bepaald element niet onderzocht of niet beoordeeld kan worden. In het verslag wordt dit weergegeven als 'niet beoordeeld' of 'niet van toepassing'. Daarvoor kunnen meerdere redenen zijn.

Het verslagsjabloon woonzorgcentra (inclusief medicatieveiligheid) staat op de website van Zorginspectie: <https://www.departementzorg.be/nl/inspectie-woonzorgcentra>. Woonzorgcentra kunnen dit altijd gebruiken om hun medicatiebeleid zelf te evalueren/op te volgen.

De methodiek tijdens klachtinspecties is gelijklopend met die van de algemene opvolginspecties waarbij het onderzoek meer toegespitst kan worden op één of meerdere woonzorgleefplannen en op specifieke klachtelementen.

1.2.3 Individuele inspectieverslagen

Individuele inspectieverslagen worden opgemaakt voor elke inspectie en overgemaakt aan het woonzorgcentrum, team Planning en Kwaliteit Ouderenzorg binnen de afdeling Woonzorg en bij een klacht ook aan de klachtindiener.

De inspectieverslagen zijn raadpleegbaar/opvraagbaar via de website:

www.departementzorg.be/nl/inspectieverslagen-opzoeken-enof-opvragen-bij-zorginspectie.

1.2.4 Beleidsrapport

Dit rapport is opgebouwd in drie delen.

In deel 1 worden beoordelingen van klachten over medicatie gebundeld van inspecties waarvan het verslag definitief werd tussen 12 september 2024 en 12 september 2025.

In deel 2 worden inspectievaststellingen van algemene opvolginspecties gebundeld van inspecties waarvan het verslag definitief werd tussen 12 september 2024 en 12 september 2025.

In deel 3 worden de resultaten van de [verschillende medicatierapporten](#) gebundeld.

Dit rapport is een vervolg op de rapporten die in 2022, 2023 en 2024 werden gepubliceerd.

Er werd gekozen om dit rapport op eenzelfde manier op te bouwen als de vorige rapporten.

2 DEEL 1 – KLACHTENBEOORDELING MEDICATIE

In deel 1 worden de beoordelingen gebundeld van klachten over medicatie in woonzorgcentra die onderzocht werden tijdens een inspectie waarvan het verslag definitief werd tussen 12 september 2024 en 12 september 2025. De gegevens werden verkregen via de analyse van de gegevens van de Woonzorglijn.

Klachtindieners geven mee vorm aan de klachtinspecties; zij hebben een invloed waar en wat er gecontroleerd wordt in de woonzorgcentra.

Zorginspectie voerde 74 inspecties uit waarbij er klachtelementen waren over de medicatiepraktijk. Deze inspecties vonden plaats in 68 woonzorgcentra.

Zorginspectie inspecteert soms klachten van verschillende klachtindieners op eenzelfde moment. Afhankelijk van de verschillende klachten worden daarvan één dan wel meerdere inspectieverslagen opgemaakt. Indien een klachtelement op éénzelfde moment geïnspecteerd werd maar in meerdere verslagen behandeld werd, dan werd dat maar éénmaal meegenomen in dit cijfer.

Aantal inspecties naar aanleiding van een klacht waar medicatie-element(en) aan bod kwamen		
	74	%
Aantal gegrond	53	72%
Aantal niet gegrond	16	22%
Aantal niet meer vast te stellen	5	7%

3 DEEL 2 – VASTSTELLINGEN ALGEMENE OPVOLGINSPECTIES

In deel 2 worden de inspectievaststellingen ‘medicatieveiligheid’ gebundeld van alle algemene opvolginspecties van woonzorgcentra waarvan het verslag definitief werd tussen 12 september 2024 en 12 september 2025. Van woonzorgcentra waar meer dan één algemene opvolginspectie plaatsvond, werden enkel de laatste inspectievaststellingen weerhouden. Dit rapport bundelt 188 inspectieverslagen, wat overeenkomt met 23% van alle Vlaamse erkende woonzorgcentra.

De vaststellingen die hieronder beschreven worden, gaan steeds over deze gecontroleerde woonzorgcentra of gegevens (bv. woonzorgleefplannen) die gecontroleerd werden in deze woonzorgcentra.

3.1 BIJZONDERHEDEN MET BETREKKING TOT HET TOEDIENEN VAN DE MEDICATIE

3.1.1 Informatie aanwezig

Zorginspectie peilt naar de algemene werkwijze rond de bijzonderheden m.b.t. het toedienen van de medicatie zoals het geven van medicatie onder toezicht, medicatie die geplet moet worden, nuchter moet gegeven worden of op een afwijkend tijdstip ... Die informatie moet terug te vinden zijn in het woonzorgleefplan. Het kan ook gebeuren dat een bewoner (een deel) van zijn medicatie op de kamer bewaart en zelf instaat voor de correcte inname ervan. Ook dit moet genoteerd staan in het woonzorgleefplan.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

In het woonzorgleefplan zijn de bijzonderheden m.b.t. het toedienen van de medicatie terug te vinden (bv. onder toezicht, eigen beheer, pletten, nuchter, afwijkend tijdstip ...)

	187	%
Aantal woonzorgcentra in orde	144	77%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	43	23%

In 77% van de woonzorgcentra waren in de woonzorgleefplannen bijzonderheden m.b.t. het toedienen van de medicatie genoteerd; in 23% van de woonzorgcentra werden die bijzonderheden niet consequent genoteerd.

3.1.2 Informatie consulteerbaar

Om medicatiefouten te voorkomen, moet informatie m.b.t. de bijzonderheden van medicatie geconsulteerd kunnen worden op het moment van toedienen van de medicatie. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld aan de hand van het medicatieoverzicht dat de bijzonderheden weergeeft of door middel van kleuren, stickers ... op de medicatiedoosjes. De interne werkwijze moet duidelijk zijn voor alle medewerkers die medicatie toedienen.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Informatie m.b.t. bijzonderheden van medicatie kan op het moment van toedienen van de medicatie geconsulteerd worden

	187	%
Aantal woonzorgcentra in orde	179	96%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	8	4%

In 96% van de woonzorgcentra kon men op het moment van het toedienen van de medicatie, de bijzonderheden m.b.t. de medicatie consulteren; in 4% kon men dit niet.

3.2 KLAARGEZETTE MEDICATIE IS IDENTIFICEERBAAR

Om controle mogelijk te maken en om wijzigingen in het medicatieschema van bewoners gemakkelijker te kunnen uitvoeren in de praktijk, is het noodzakelijk dat de medicatie identificeerbaar is tot op het moment van toedienen. Zorginspectie controleert dit steekproefsgewijs. Verschillende werkwijzen zijn mogelijk, zoals: de medicatie in de blisters laten, werken met een compendium met een foto van iedere pil en een gedetailleerde beschrijving van kleur en opdruk, of dat er op de vooraf verpakte zakjes (uit een robot) het aantal pillen vermeld staat alsook de vorm, de kleur, de dosis, de hoeveelheid, de naam van de bewoner en het tijdstip van toedienen, of dat bij magistrale bereidingen de nodige informatie wordt bijgevoegd, enz.

Voorzieningsniveau

In alle van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Medicatie die vooraf wordt klaargezet, blijft identificeerbaar tot op het moment van toedienen

	188	%
Aantal woonzorgcentra in orde	151	80%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	37	20%

In 80% van de woonzorgcentra was de gecontroleerde klaargezette medicatie identificeerbaar tot op het moment van toedienen; in 20% van de woonzorgcentra was dit niet het geval.

3.3 VERVALDATA GENEESMIDDELEN OPVOLGEN

Aangezien alle geneesmiddelen beperkt houdbaar zijn, is het noodzakelijk dat het woonzorgcentrum een systeem heeft dat ervoor zorgt dat er geen vervallen medicatie binnen het woonzorgcentrum in omloop is bijvoorbeeld een vast moment in de agenda van de hoofdverpleegkundige, die deze taak dan delegeert.

Indien er tijdens de rondgang, ongeacht het beschikken over een systeem voor het controleren van de vervaldata van geneesmiddelen, toch geneesmiddelen worden gevonden waarvan de vervaldatum overschreden is, wordt er geoordeeld dat er geen systeem is of dat het systeem niet wordt toegepast. Er wordt dan een inbreuk gescoord. Het woonzorgcentrum moet zijn systeem consequent toepassen of evalueren en indien nodig aanpassen.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

De voorziening hanteert een systeem om de vervaldata van geneesmiddelen op te volgen

	187	%
Aantal woonzorgcentra in orde	149	80%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	38	20%

In 80% van de woonzorgcentra hanteerde men consequent een systeem om de vervaldata van geneesmiddelen op te volgen; in 20% van de woonzorgcentra niet.

3.4 OPENINGSDATUM GENEESMIDDELEN OPVOLGEN

Sommige geneesmiddelen hebben een korte bruikbaarheid na opening. Er wordt verwacht dat het woonzorgcentrum een systeem heeft om de beperkte houdbaarheidstermijn na opening op te volgen (bv. vermelding van de openingsdatum en de vervaldatum na opening op recipiënt).

Indien er tijdens de rondgang, ongeacht het beschikken over een systeem voor het controleren van de openingsdatum van medicatie met beperkte houdbaarheidsdatum, toch geopende geneesmiddelen worden gevonden waarvan de openingsdatum niet is gekend, wordt er geoordeeld dat er geen systeem is of dat het systeem niet wordt toegepast. Er wordt dan een inbreuk gescoord.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Het woonzorgcentrum hanteert een systeem om de openingsdatum van geneesmiddelen op te volgen		
	187	%
Aantal woonzorgcentra in orde	130	70%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	57	30%

In 70% van de woonzorgcentra hanteerde men consequent een systeem om de openingsdatum op te volgen van geneesmiddelen met beperkte houdbaarheid na opening; in 30% van de woonzorgcentra niet.

3.5 MEDICATIEPLETTER

Men moet erover waken dat de medicatiepletter altijd wordt gereinigd na elk individueel gebruik, zodat er geen resten van medicatie bij een andere bewoner terechtkomen. Dit geldt ook voor pillensnijders.

Medicatie kan anders bijvoorbeeld aankoeken, resten van medicatie kunnen op andere zaken vallen als men een gebruikte pillenpletter weglegt zonder te reinigen, een medicatiepletter kan toch gebruikt worden zonder proper te maken ...

Voorzieningsniveau

In 174 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

De medicatiepletter(s) bevat(ten) geen medicatieresten		
	174	%
Aantal woonzorgcentra waar alle gecontroleerde medicatiepletters in orde waren	118	68%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle gecontroleerde medicatiepletters in orde waren	56	32%

In 68% van de woonzorgcentra waren alle gecontroleerde medicatiepletters proper; in 32% niet.

Niveau medicatiepletters

In deze 174 woonzorgcentra werden er 323 medicatiepletters gecontroleerd.

Aantal gecontroleerde medicatiepletters		
	323	%
Aantal in orde	247	76%
Aantal niet in orde	76	24%

76% van de gecontroleerde medicatiepletters waren proper; bij 24% was dat niet het geval.

3.6 TEMPERATUUR KOELKAST

3.6.1 Schriftelijke afspraken m.b.t. temperatuur koelkast

Om de doeltreffendheid van geneesmiddelen te vrijwaren, moeten geneesmiddelen in de juiste omstandigheden bewaard worden. Eén van de voorwaarden is de juiste temperatuur. Onder invloed van temperatuurverschillen kan een geneesmiddel immers minder doeltreffend of zelfs toxisch worden.

Zorginspectie gaat na of de onder- en bovengrenzen van de temperatuur schriftelijk bepaald zijn in de woonzorgcentra.

Voorzieningsniveau

In alle van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Er zijn schriftelijke afspraken m.b.t. de grenswaarden voor de temperatuur van de koelkast waarin medicatie bewaard wordt		
	188	%
Aantal woonzorgcentra in orde	174	93%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	14	7%

In 93% van de woonzorgcentra waren er schriftelijke afspraken over de grenswaarden (minimum en maximum) van de temperatuur in de koelkast waar medicatie bewaard wordt; in 7% van de woonzorgcentra niet.

3.6.2 Opvolging temperatuur koelkast

Woonzorgcentra moeten kunnen aantonen dat zij over een systeem beschikken om de temperatuur van de koelkasten waarin medicatie bewaard wordt, op te volgen. Dit kan men aantonen door bijvoorbeeld een registratielijst met temperaturen, een lijst met een paraaf naast de temperatuur van die meting, enz. De temperatuur moet minstens wekelijks geregistreerd worden.

Indien de vastgestelde temperatuur afwijkt van de richtwaarden (min/max T) en men niet kan aantonen dat men acties ondernam om de temperatuur te normaliseren, dan wordt ook hier een inbreuk gescoord.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

De temperatuur van de koelkast waarin medicatie bewaard wordt, wordt opgevolgd		
	187	%
Aantal woonzorgcentra waar de temperatuur van alle gecontroleerde koelkasten met medicatie opgevolgd werd	160	86%
Aantal woonzorgcentra waar de temperatuur niet van alle gecontroleerde koelkasten met medicatie opgevolgd werd	27	14%

In 86% van deze woonzorgcentra werd de temperatuur van alle gecontroleerde koelkasten opgevolgd; in 14% gebeurde dit niet systematisch.

Niveau koelkasten

In deze 187 woonzorgcentra werden er 301 koelkasten gecontroleerd.

Aantal gecontroleerde koelkasten		
	301	%
Aantal in orde	263	87%
Aantal niet in orde	38	13%

In 87% van al de gecontroleerde koelkasten werd de temperatuur opgevolgd; bij 13% was dit niet het geval.

3.7 VEILIG BEWAREN VAN MEDICATIE

Zorginspectie gaat na of er zich geen schadelijke verzorgingsproducten en geneesmiddelen binnen het bereik van bewoners bevinden. Er wordt bijvoorbeeld op gelet dat er op de tafels in de gemeenschappelijke ruimten geen medicatie onbewaakt staat en dat verpleegposten waar medicatie of wondzorgproducten bewaard worden, afgesloten zijn wanneer er geen personeel aanwezig is.

Voorzieningsniveau

In 186 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Men neemt de nodige maatregelen om de veiligheid van de bewoners te garanderen. Medicatie en verzorgingsproducten worden veilig bewaard		
	186	%
Aantal woonzorgcentra in orde	145	78%
Aantal woonzorgcentra niet in orde	41	22%

In 78% van de woonzorgcentra werden alle gecontroleerde medicatie en verzorgingsproducten veilig bewaard; in 22% was dit niet het geval.

3.8 MEDICATIE INDIEN NODIG

‘Medicatie indien nodig’ is medicatie die alleen mag gegeven worden bij een bepaalde indicatie. In de praktijk wordt dit ook wel ‘staand order’ genoemd.

Zorginspectie gaat steekproefsgewijs na of de medicatiefiche de nodige informatie m.b.t. de medicatie ‘indien nodig’/‘staand order’ bevat. De medicatiefiche moet de indicatie (bv. pijn), de dosis, de maximumdosis per 24 uur en het interval tussen de toedieningsmomenten bevatten. Zodra één element ontbreekt wordt een inbreuk gescoord.

Voorzieningsniveau

In 186 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Op de medicatiefiche wordt voor ‘medicatie indien nodig’ de indicatie, de dosis, de maximumdosis per 24 uur en het interval voor toediening vermeld		
	186	%
Aantal woonzorgcentra waar alle gecontroleerde medicatiefiches in orde waren	136	73%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle gecontroleerde medicatiefiches in orde waren	50	27%

73% van de woonzorgcentra noteerden alle nodige informatie over ‘medicatie indien nodig’ op de gecontroleerde medicatiefiches; in 27% was dit niet het geval.

Dossierniveau

In deze 186 woonzorgcentra werden er 572 medicatiefiches gecontroleerd op 'medicatie indien nodig'.

Aantal gecontroleerde medicatiefiches 'medicatie indien nodig'		
	572	%
Aantal in orde	479	84%
Aantal niet in orde	93	16%

84% van de gecontroleerde medicatiefiches bevatte alle nodige informatie over 'medicatie indien nodig'; bij 16% was dit niet het geval.

3.9 REGISTRATIE KLAARZETTEN MEDICATIE

Van verpleegkundigen die medicatie klaarzetten, wordt verwacht dat ze deze risicovolle handeling aftekenen. Door het aftekenen kan nadien nagegaan worden of de medicatie klaargezet geweest is en door wie. Medicatie die niet door een verpleegkundige van een woonzorgcentrum wordt klaargezet, maar bijvoorbeeld door een externe apotheek, moet niet afgetekend worden door de verpleegkundigen van het woonzorgcentrum en dit werd niet beoordeeld.

Voorzieningsniveau

In 185 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Het klaarzetten van de medicatie wordt consequent geregistreerd		
	185	%
Aantal woonzorgcentra waar alle registraties klaarzetten medicaties in orde waren	154	83%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle registraties klaarzetten medicaties in orde waren	31	17%

In 83% van de woonzorgcentra was voor alle gecontroleerde klaargezette medicatie afgetekend; bij 17% was dit niet het geval.

Dossierniveau

In deze 185 woonzorgcentra werden er 562 dossiers gecontroleerd op de registratie van het klaarzetten van de medicatie.

Aantal gecontroleerde woonzorgleefplannen		
	562	%
Aantal in orde	513	91%
Aantal niet in orde	49	9%

In 91% van de gecontroleerde woonzorgleefplannen was voor alle gecontroleerde klaargezette medicatie afgetekend; bij 9% was dit niet het geval.

3.10 REGISTRATIE TOEDIENEN MEDICATIE

Binnen het woonzorgcentrum moet ook duidelijk zijn wie de medicatie heeft gegeven. Het registreren van het toedienen van de medicatie laat toe na te gaan wie, welke medicatie wanneer heeft toegediend en kan gebruikt worden om medicatiefouten op te sporen en te corrigeren. Het registreren van het toedienen van de medicatie moet dan ook worden gedaan door degene die medicatie effectief toedient.

Indien de reden voor het niet aftekenen kan aangetoond worden in het woonzorgleefplan (bv. bewoner was opgenomen in het ziekenhuis of weigerde medicatie in te nemen), dan wordt er geen inbreuk gescoord. Het niet aftekenen van het toedienen van de medicatie wil niet automatisch zeggen dat de medicatie niet gegeven werd.

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

Het toedienen van de medicatie wordt consequent geregistreerd		
	187	%
Aantal woonzorgcentra waar alle registraties toedienen medicatie in orde waren	110	59%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle registraties toedienen medicatie in orde waren	77	41%

Uit de steekproef blijkt dat in 59% van de woonzorgcentra het toedienen van de medicatie consequent geregistreerd werd; in 41% woonzorgcentra niet.

Dossierniveau

In deze 187 woonzorgcentra werden er 579 woonzorgleefplannen gecontroleerd op de registratie van het toedienen van de medicatie.

Aantal gecontroleerde woonzorgleefplannen		
	579	%
Aantal in orde	430	74%
Aantal niet in orde	149	26%

In 74% van de gecontroleerde woonzorgleefplannen was er voor alle medicatie afgetekend voor toediening; bij 26% was dit niet het geval.

3.11 REGISTRATIE TOEDIENEN INSULINE

Een variabel schema voor het toedienen van insuline houdt in dat de dosering en timing van insuline-injecties worden aangepast op basis van de bloedglucosewaarden. Zorginspectie gaat na of het aantal toegediende eenheden insuline bij bewoners met een variabel schema, consequent geregistreerd worden. Dit is dus een andere bevraging dan de registraties van toegediende medicatie. Op die manier kan er nagegaan worden hoeveel insuline op een bepaald tijdstip werd toegediend. Deze informatie is belangrijk voor de opvolging van de bewoner en geeft de behandelende arts informatie om het schema te evalueren en desgevallend aan te passen.

Voorzieningsniveau

In 37 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp niet beoordeeld. In deze situaties verklaarden de gesprekspartners aan Zorginspectie dat er op het moment van het inspectiebezoek geen bewoners verbleven waarbij een variabel schema insuline door de betrokken arts was voorgeschreven.

Het aantal toegediende eenheden insuline bij een variabel schema wordt consequent geregistreerd		
	151	%
Aantal woonzorgcentra waar alle registraties toegediende eenheden insuline in orde waren	83	55%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle registraties toegediende eenheden insuline in orde waren	68	45%

In 55% van de woonzorgcentra was het aantal toegediende eenheden insuline bij een variabel schema consequent geregistreerd; in 45% niet.

Dossierniveau

In deze 151 woonzorgcentra werden er 263 woonzorgleefplannen gecontroleerd op registratie toedienen insuline bij een variabel schema. Zorginspectie streeft ernaar om bij dossiersteekproeven steeds drie dossiers te onderzoeken. Bij deze vraag ligt het gemiddelde op 1,7 dossiers omdat er volgens het zorgpersoneel vaak geen drie bewoners zijn met een variabel schema.

Aantal gecontroleerde woonzorgleefplannen		
	263	%
Aantal in orde	155	59%
Aantal niet in orde	108	41%

In 59% van de gecontroleerde woonzorgleefplannen was telkens het aantal toegediende eenheden insuline bij een variabel schema consequent geregistreerd; bij 41% was dit niet het geval.

3.12 KLAARGEZETTE MEDICATIE STEM T OVEREEN MET DE MEDICATIEFICHE

Indien medicatie in het woonzorgcentrum vooraf wordt klaargezet, vergelijkt Zorginspectie of de klaargezette medicatie voor bewoners die aanwezig zijn in het woonzorgcentrum, overeenstemt met de medicatie die vermeld staat op het medicatieoverzicht. Indien er een afwijking wordt vastgesteld, die niet gemotiveerd wordt in het woonzorgleefplan van de betrokken bewoner, wordt een inbreuk gescoord

Voorzieningsniveau

In 187 van de 188 woonzorgcentra werd dit onderwerp beoordeeld.

De klaargezette medicatie stemt overeen met de medicatiefiche		
	187	%
Aantal woonzorgcentra waar alle gecontroleerde medicatie overeenstemt met de medicatiefiche	171	91%
Aantal woonzorgcentra waar niet alle gecontroleerde medicatie overeenstemt met de medicatiefiche	16	9%

In 91% van de woonzorgcentra stemde alle gecontroleerde klaargezette medicatie volledig overeen met de medicatiefiche; in 9% niet.

Dossierniveau

In deze 187 woonzorgcentra werden 569 medicatiefiches vergeleken met de effectief klaargezette medicatie.

Aantal gecontroleerde medicatiefiches		
	569	%
Aantal in orde	549	96%
Aantal niet in orde	20	4%

In 96% van de gecontroleerde medicatiefiches stemde alle gecontroleerde klaargezette medicatie overeen met de medicatiefiche; bij 4% stemde er minstens één klaargezet geneesmiddel niet overeen met de medicatiefiche.

4 BESLUIT DEEL 1 EN 2

Medicatieveiligheid is een belangrijk aspect binnen het woonzorgcentrum aangezien bewoners vaak meerdere geneesmiddelen, gedurende een lange periode innemen. Het woonzorgcentrum speelt hier een belangrijke rol in. Zij nemen in de meeste situaties het hele medicatieproces (aankoop, bewaring, verdeling, klaarmaken, toedienen ...) over van de bewoners. Van het woonzorgcentrum wordt verwacht dat zij een kwaliteitsvol beleid uitstippelt, net om medicatiefouten te vermijden. Er zijn echter bij alle medicatieprocessen risico's aanwezig. Daarom wordt tijdens een **algemene opvolginginspectie** het medicatieproces nagegaan. De werking alsook de kwaliteit van zorg tussen woonzorgcentra kent een brede range, deze individuele verschillen zijn terug te vinden in de individuele verslagen. In dit beleidsrapport bundelen we resultaten over alle woonzorgcentra heen.

In dit rapport werden inspectievaststellingen m.b.t. medicatieveiligheid gebundeld van 188 woonzorgcentra, waarvan het verslag definitief werd tussen 12 september 2024 en 12 september 2025. Alleen de laatste inspectievaststellingen van woonzorgcentra waar meer dan één algemene inspectie plaatsvond werden opgenomen in de **steekproef**. De steekproef van dit rapport start waar het vorige rapport stopte. Dit is geen aselechte steekproef maar deze wordt meebepaald door het risicogestuurd inspectiemodel. Naast het systeem van het woonzorgcentrum werd ook nagegaan of het beleid weerslag vond in de praktijk. Dit werd bij verschillende vragen via individuele dossiers nagegaan.

De **woonzorgleefplannen** bevatten in 77% van de woonzorgcentra voldoende informatie over de bijzonderheden voor het toedienen van medicatie aan bewoners (zoals het geven van medicatie onder toezicht, medicatie die geplet moet worden, nuchter moet gegeven worden of op een afwijkend tijdstip ...). In 73% van de woonzorgcentra staat alle nodige informatie bij medicatie 'indien nodig' vermeld op de medicatiefiche. In 96% van de woonzorgcentra kan deze informatie op het moment van toedienen van de medicatie geconsulteerd worden. In 91% van de woonzorgcentra kwam de klaargezette medicatie overeen met de medicatie vermeld op de medicatiefiche.

Bewaring van medicatie en verzorgingsproducten gebeurde in 78% van de woonzorgcentra veilig (buiten bereik van bewoners/onbevoegden). 70% van de woonzorgcentra volgt systematisch de openingsdatum van medicatie met beperkte houdbaarheid na opening op. In 80% van de woonzorgcentra blijft alle medicatie identificeerbaar tot op het moment van toediening. In 80% van de woonzorgcentra werd geen vervallen medicatie aangetroffen. In 68% van de woonzorgcentra waren alle gecontroleerde medicatie-pletters proper.

In 93% van de woonzorgcentra zijn er schriftelijke afspraken over de temperatuur van de koelkasten waar medicatie in bewaard wordt. In 86% van de woonzorgcentra werd de temperatuur van koelkasten ook systematisch opgevolgd.

De meerderheid van de woonzorgcentra (83%) registreert het **klaarzetten** van de medicatie consequent. 59% van de woonzorgcentra registreert het toedienen van de medicatie consequent. Bij het toedienen van insuline bij bewoners met een variabel schema, registreert 55% het aantal toegediende eenheden consequent.

De resultaten op het niveau van de dossiers zijn gunstiger. Voor de vijf aspecten die ook op dossierniveau werden beoordeeld ligt het percentage in orde tussen de 4% en 15% boven de percentages op voorzieningsniveau. Dit komt omdat één afwijking in één dossier al aanleiding geeft tot een inbreuk op voorzieningsniveau.

Tijdens inspecties naar aanleiding van een klacht, kan het medicatiegebeuren ook aan bod komen. Zorginspectie voerde 74 inspecties uit waar klachten over medicatie onderwerp uitmaakten van de inspectie. In 72% van de inspecties werd de klacht als gegrond beoordeeld door de Woonzorglijn.

5 DEEL 3 – TRENDS OVER DE MEDICATIERAPPORTEN 2022, 2023, 2024 EN 2025

Er werd gekozen voor een jaarlijkse rapportage over het medicatiebeleid in de woonzorgcentra. In dit hoofdstuk plaatsen we de resultaten van de inspectievaststellingen van dit rapport naast deze van de rapporten die opgemaakt werden in 2022, 2023, 2024 en 2025.

Het naast elkaar plaatsen van de inspectieresultaten geeft zinvolle informatie maar de interpretatie en gevolgtrekkingen moeten met nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid gebeuren. Zo moet er bijvoorbeeld rekening gehouden worden met het gegeven dat de steekproef van woonzorgcentra niet volledig aselekt is maar gestuurd wordt vanuit het risicogestuurd inspectiemodel.

- > Klachtindieners geven mee vorm aan de klachtinspecties; zij hebben een invloed op waar en wat er gecontroleerd wordt in de woonzorgcentra.
- > Zorginspectie voorziet een algemene opvolginspectie in elk woonzorgcentrum elke vier jaar. Eén onderdeel van deze inspectie gaat over het medicatiebeleid. In woonzorgcentra waar er indicaties zijn dat de kwaliteit van zorg onvoldoende gegarandeerd wordt, vinden er vaker opvolginspecties plaats. Deze woonzorgcentra kunnen dus opgenomen zijn in meerdere rapporten.

5.1 KLACHTENBEOORDELING MEDICATIE

We zien eenzelfde aantal klachtinspecties waarbij medicatie-element(en) onderzocht werden ten opzichte van 2024. Het percentage gegronde klachten blijft gelijk over de jaren.

Jaartal	Aantal klachtinspecties met een element over medicatie	Aantal geground	% geground
Medicatie rapport 2022	67	49	73%
Medicatie rapport 2023	104	77	74%
Medicatie rapport 2024	71	51	72%
Medicatie rapport 2025	74	53	72 %

5.2 VASTSTELLINGEN ALGEMENE OPVOLGINSPECTIES

In het rapport van 2025 geven we resultaten weer van 188 algemene opvolginspecties. In 2022 was het rapport gebaseerd op 262 inspecties, in 2023 op 300 inspecties en in 2024 op 255 algemene opvolginspecties. Het verminderd aantal inspecties in 2025 ligt in lijn met onze inspectieplanning. Bij woonzorgcentra voeren we minstens elke 4 jaar één algemene inspectie uit. De jaren na de Covid-19 pandemie hebben we in verhouding meer inspecties uitgevoerd waardoor er dit jaar minder gepland waren.

5.2.1 Voorzieningsniveau

Tijdens de algemene opvolginspecties gaat de inspecteur 14 aspecten van het medicatiebeleid van een woonzorgcentrum na. Zodra Zorginspectie één afwijking vaststelt, wordt een inbreuk gescoord. Deze wijze van beoordeling is streng maar stemt overeen met het uitgangsprincipe dat de juiste medicatie bij de juiste bewoner op het juiste tijdstip in de juiste hoeveelheid en op de juiste wijze terechtkomt.

In de volgende tabel worden al deze aspecten opgeteld tot één getal en wordt er weergegeven hoe dit beoordeeld werd.

Jaartal	Aantal WZC beoordeeld	Aantal medicatie-aspecten beoordeeld	Aantal aspecten in orde	% medicatie-aspecten in orde
Medicatie rapport 2022	262	3448	2212	64%
Medicatie rapport 2023	300	4007	2920	73%
Medicatie rapport 2024	255	3460	2466	71%
Medicatie rapport 2025	188	2567	2004	78%

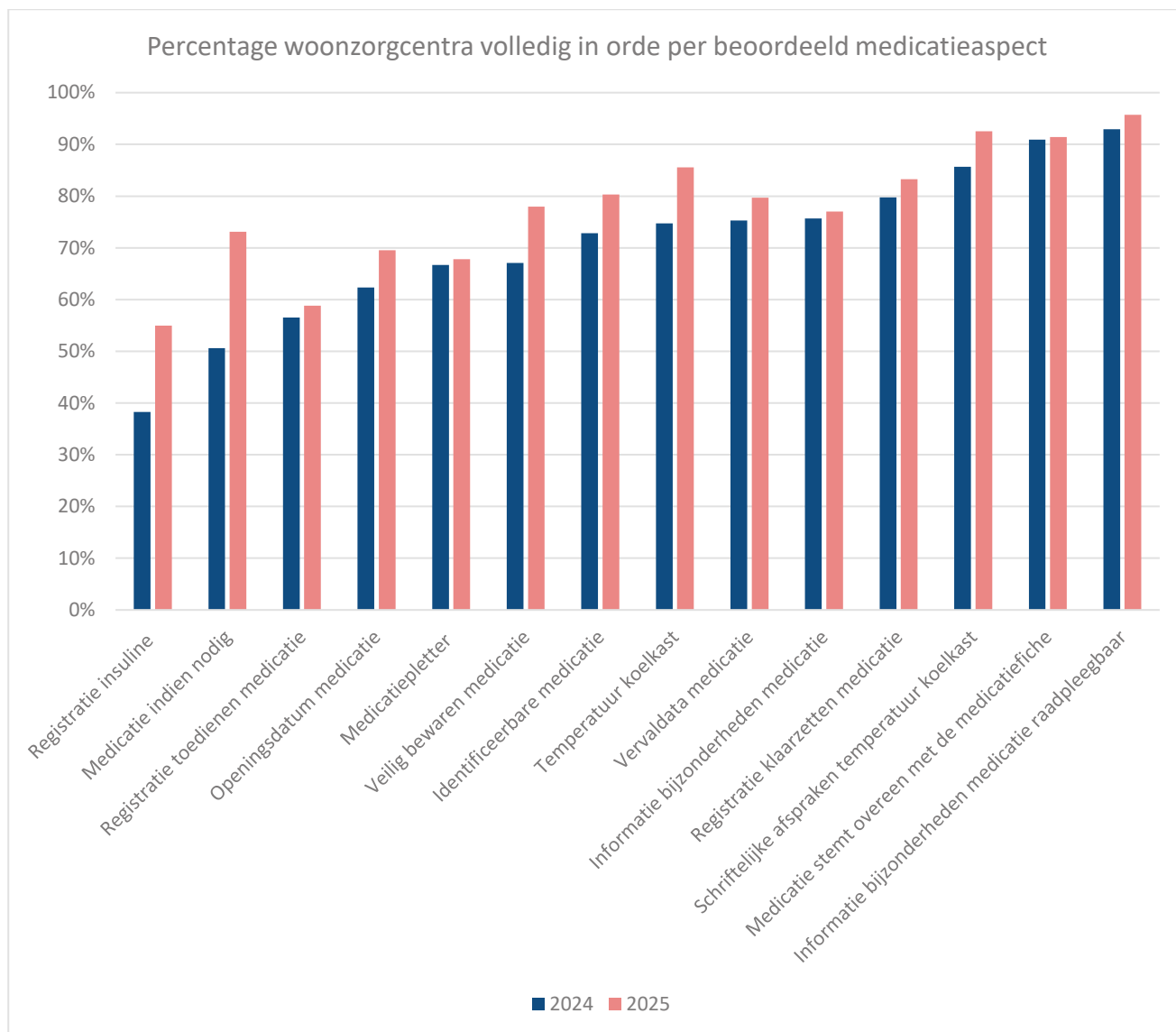
De resultaten van 2023 toonden een positieve trend ten opzichte van 2022. Deze trend werd niet verdergezet in 2024 maar in 2025 zien we terug een positieve trend.

De resultaten van 2025 tonen aan dat er over al de inspecties heen 7% meer aspecten van medicatie als volledig in orde werden beoordeeld (78%) ten opzichte van het rapport van 2024. Als we vergelijken met het eerste medicatierapport van 2022 stellen we een verbetering van 14 % vast.

De resultaten verschillen over de beoordeelde aspecten. Onderstaande tabel en grafiek geven hier meer informatie over.

- > De items in de **tabel** bundelen de resultaten van de afgelopen 4 jaar en werden geordend op oplopend percentage woonzorgcentra dat volledig in orde was per aspect in het medicatierapport van 2022.
- > De items in de **grafiek** bundelen de resultaten van de afgelopen 2 jaar en werden geordend op oplopend percentage woonzorgcentra dat volledig in orde was per aspect in het medicatierapport van 2024.

	MEDICATIERAPPORT 2022			MEDICATIERAPPORT 2023			MEDICATIERAPPORT 2024			MEDICATIERAPPORT 2025		
	Aantal WZC beoordeeld	Aantal WZC in orde	% WZC in orde	Aantal WZC beoordeeld	Aantal WZC in orde	% WZC in orde	Aantal WZC beoordeeld	Aantal WZC in orde	% WZC in orde	Aantal WZC Beoordeeld	Aantal WZC in orde	% WZC in orde
Medicatie indien nodig	258	67	26	296	145	49	255	129	51	186	136	73
Registratie insuline	154	74	48	220	97	44	188	72	38	151	83	55
Temperatuur koelkast	257	137	53	293	231	79	253	189	75	187	160	86
Vervaldata geneesmiddelen	262	143	55	294	223	76	255	192	75	187	149	80
Registratie toedienen medicatie	257	146	57	298	187	63	253	143	57	187	110	59
Identificeerbare medicatie	259	151	58	297	208	70	254	185	73	188	151	80
Openingsdatum geneesmiddelen	256	164	64	293	217	74	255	159	62	187	130	70
Schriftelijke afspraken temperatuur koelkast	253	167	66	289	246	85	251	215	86	188	174	93
Medicatiepletter	223	148	66	258	182	71	231	154	67	174	118	68
Veilig bewaren medicatie	259	178	69	298	207	69	255	171	67	186	145	78
Informatie bijzonderheden medicatie	261	188	72	300	236	79	255	193	76	187	144	77
Registratie klaarzetten medicatie	238	183	77	275	210	76	247	197	80	185	154	83
Informatie bijzonderheden medicatie consulteerbaar	258	222	86	300	269	90	255	237	93	187	179	96
Medicatie stemt overeen met de medicatiefiche	259	244	94	296	262	89	253	230	91	187	171	91

Zoals aangegeven is enige voorzichtigheid nodig om trends in deze cijfers te omschrijven maar algemeen kan gesteld worden dat er in 2025 een positieve evolutie aanwezig is over alle medicatieaspecten heen t.o.v. 2024.

De positieve trend 2025 t.o.v. 2024 is het meest aanwezig in de registratie van de medicatie indien nodig (+22%), registratie insuline (+17%), veilig bewaren van medicatie (+11%) en het opvolgen de temperatuur van de koelkast waarin de medicatie bewaard wordt (+11%).

5.2.2 Dossierniveau

Zoals in het rapport te lezen valt, kiest Zorginspectie ervoor om het medicatieproces dichtbij de praktijk te onderzoeken. Tijdens de algemene opvolginspecties worden vijf aspecten van het medicatiebeleid door Zorginspectie beoordeeld op basis van een steekproef van de woonzorgleefplannen en de medicatiefiches. We streven steeds naar een steekproef van drie woonzorgleefplannen.

In de onderstaande tabel worden al deze dossiercontroles opgeteld tot één getal en wordt er weergegeven hoe dit beoordeeld werd.

Jaartal	Aantal WZC beoordeeld	Aantal dossiers beoordeeld	Aantal dossiers in orde	% dossiers in orde
Medicatie rapport 2022	262	3576	2571	72%
Medicatie rapport 2023	300	4562	3650	80%
Medicatie rapport 2024	255	3380	2628	78%
Medicatie rapport 2025	188	2545	2126	84%

De hogere scores op dossierniveau ten opzichte van voorzieningsniveau zijn te verklaren omdat op voorzieningsniveau een inbreuk gescoord wordt van zodra één dossier niet in orde is, maar het is mogelijk dat één of meerdere dossiers wel in orde waren. De cijfers van de dossiercontrole worden steeds meegegeven in de individuele verslagen.

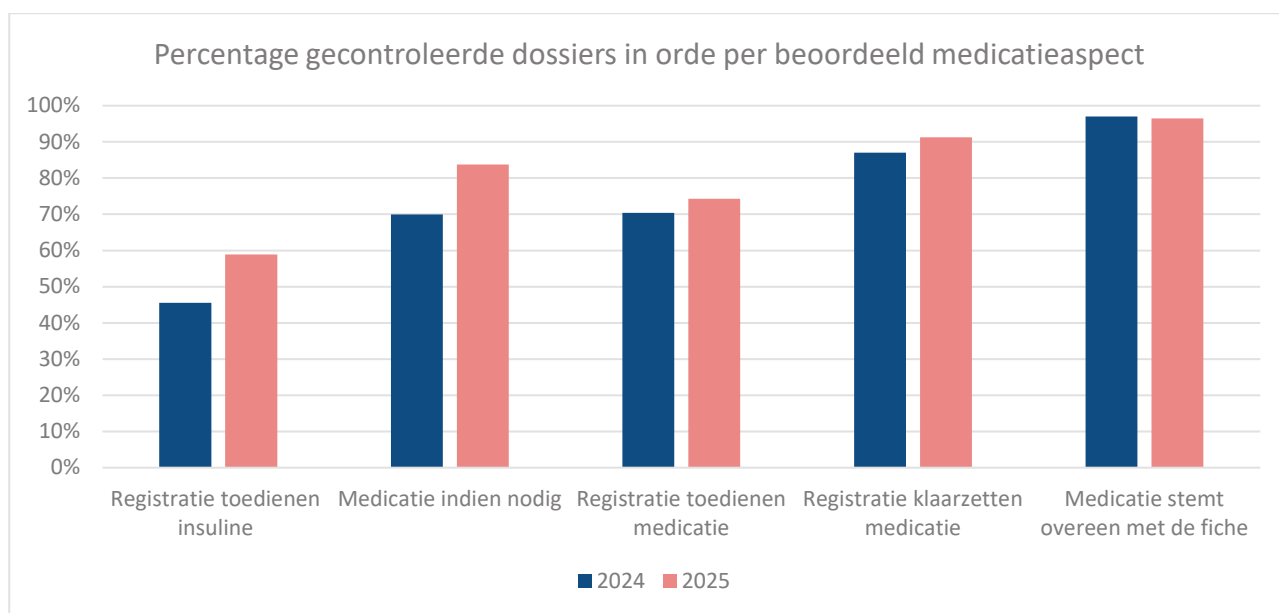
De resultaten van 2023 toonden een positieve trend ten opzichte van 2022. Deze trend werd niet verdergezet in 2024 maar in 2025 zien we terug een positieve trend.

De resultaten van 2025 tonen aan dat er over al de inspecties heen 6% meer aspecten van medicatie als volledig in orde werden beoordeeld (84%) ten opzichte van het rapport van 2024. Als we vergelijken met het eerste medicatierapport van 2022 stellen we een verbetering van 12 % vast.

De resultaten verschillen over de beoordeelde aspecten. Onderstaande tabel en grafiek geven hier meer informatie over.

- > De items in de **tabel** bundelen de resultaten van de afgelopen 4 jaar en werden geordend op oplopend percentage woonzorgleefplannen dat volledig in orde was per aspect in het medicatierapport van 2022.
- > De items in de **grafiek** bundelen de resultaten van de afgelopen 2 jaar en werden geordend op oplopend percentage woonzorgleefplannen dat volledig in orde was per aspect in het medicatierapport van 2024.

	MEDICATIERAPPORT 2022			MEDICATIERAPPORT 2023			MEDICATIERAPPORT 2024			MEDICATIERAPPORT 2025		
	Aantal dossiers beoordeeld	Aantal dossiers in orde	% dossiers in orde	Aantal dossiers beoordeeld	Aantal dossiers in orde	% dossiers in orde	Aantal dossiers beoordeeld	Aantal dossiers in orde	% dossiers in orde	Aantal dossiers beoordeeld	Aantal dossiers in orde	% dossiers in orde
Medicatie indien nodig	862	417	48	1050	734	70	802	561	70	572	136	73
Registratie insuline	222	115	52	310	148	48	301	137	46	263	108	59
Registratie toedienen medicatie	863	567	66	1153	907	79	771	543	70	579	430	74
Registratie klaarzetten medicatie	786	649	83	1059	909	86	741	645	87	562	513	91
Medicatie stemt overeen met de medicatiefiche	843	823	98	990	952	96	765	742	97	569	549	96

Zoals aangegeven is enige voorzichtigheid nodig om trends in deze cijfers te omschrijven maar algemeen kan gesteld worden dat er een positieve trend aanwezig is in de cijfers van 2025 t.o.v. de cijfers van 2024. Er is één aspect waar er een lichte daling aanwezig is, namelijk de overeenstemming van de medicatie met de medicatiefiche (-1%).

6 SLOTBEDENKINGEN EN AANBEVELINGEN

Bewoners in woonzorgcentra bevinden zich vaak in een kwetsbare situatie. Medewerkers van woonzorgcentra staan in voor veel verschillende (in sommige gevallen zelfs alle) zorgtaken van hun bewoners.

Bewoners verblijven bijna allemaal permanent in de voorziening waardoor ze op veel aspecten van kwaliteit van leven afhankelijk zijn van de diensten van een woonzorgcentrum. Tijdens de inspecties zagen we tal van goede voorbeelden, maar stelden we ook verschillen vast tussen de woonzorgcentra. Een goed kwaliteitsbeleid is een essentieel onderdeel in de werking van een woonzorgcentrum. Een kwaliteitsvolle (veilige) omgang met het volledige medicatieproces maakt hier deel van uit. In dit rapport ligt de focus op het medicatieproces maar dit is maar één van de vele processen waar een woonzorgcentrum in uitgedaagd wordt.

Algemeen is een positieve trend zichtbaar voor de resultaten van 2025 t.o.v. 2024. In 2025 werden over alle inspecties heen 78% van de medicatieaspecten als volledig in orde beoordeeld, wat 7% meer is t.o.v. het rapport in 2024.

De Vlaams erkende woonzorgcentra hebben de voorbije jaren ingezet om het medicatieproces nog verder te optimaliseren wat ook zijn weerslag vindt in de inspectieresultaten. De meeste marge voor verbetering ligt nog bij een correcte registratie bij het toedienen van de medicatie.

De vorige aanbevelingen rond medicatie ([Medicatie in woonzorgcentra. Beleidsrapport | Vlaanderen.be](#)) blijven nog steeds actueel zodat de kwaliteit geborgd wordt en waar nodig nog verbeterd kan worden. We beschreven daar het belang van:

- > het monitoren van alle medicatie-processtappen om zicht te krijgen op belangrijke potentiële verbeterpunten
- > het gebruik van de PDCA-kwaliteitscyclus (plannen, doen, controleren, actualiseren) om blijvend te verbeteren
- > correcte en zorgvuldige dossiervorming om incidenten/fouten te vermijden
- > uitwisselen van good practices onder elkaar
- > luisteren naar de stem van de gebruiker/context van de gebruiker.

Om de doelstelling te bereiken dat bij elke bewoner in een Vlaams erkend woonzorgcentrum de juiste medicatie bij de juiste bewoner op het juiste tijdstip in de juiste hoeveelheid en op de juiste wijze terechtkomt, zal in de komende periode blijvend ingezet moeten worden op de kwaliteit van het medicatieproces.

Graag vestigen we in dit rapport de aandacht op de aanbeveling om te luisteren naar de stem van de gebruiker en zijn context. Het aantal klachtinspecties waar medicatie het onderwerp van een inspectie was, kent geen daling over de jaren heen. Als die signalen ons bereiken, zullen we ze blijven inspecteren maar we moedigen zowel woonzorgcentra als gebruikers en hun context aan om met elkaar in dialoog te treden over de ervaren knelpunten zoals medicatie. Dergelijke communicatie draagt bij aan het bevorderen van transparantie, het versterken van wederzijds vertrouwen en het realiseren van zorg op maat. Bovendien stelt het de woonzorgcentra in staat om tijdig in te spelen op signalen, risico's te beheersen en de kwaliteit van zorgverlening structureel te verbeteren.